Ն՝ 341 — 1878 ԱՂՈՍԹՈՍ 22 ՇԱԼԸ — ԻՐԻՆՃԻ ՕԷՆԷ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ՄԵԿՈՒՍՏԸ ԲՈԼԻԹԻԿԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՒԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒ ՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԵՐԸ

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԻՂԻՒՆ

Գիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալիք այլոգ . . . . . 130 »
Իւչ այլոգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՂԻՒՆ

Գիր սէնէլիք . . . . . 330 ղրուշ
Ալիք այլոգ . . . . . 170 »
Իւչ այլոգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։
Բօսֆոր իւնրէթի տախիլ տիր։

Մէմալիքի էնէպիյէտէ վէ գայիմէ թէտաւիլ իթմէյէն վիրայանտա, ապօնէ պէտէլի վէ հախօտ բօսֆոր իւնրէթի, սիրքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունանագ տէր։

1 ղրուշլուգ գայիմէ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԵՐԸ

Գէհէր սաթրը իչիւն

1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղրուշ
3 իանճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 իանճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյէ։

ԻԹԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ամուրու սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթըն պէհէր սաթրը իչիւն,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղրուշ
4 իանճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյէ։

Մէվատտը նաֆիայա տայիր մուսպահասան մէնճանէն գապուլ օլունանաղը կիպի, տէրճ օլունմայան էվրագ, սահիպլէնէ իատէ օլունամազ։

1 ղրուշլուգ գայիմէ

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Ֆիւրքմ խանընտա նոյմէրօ 7 տէ վէ Մանպասանը էիճէ մէզբիւր խանտա նոյմէրօ 26 տա տրը։ — Ղազէթանըզդա այիտ բեանֆիլի մէվատ հաւզրընտա, տօղրուտան տօղրուլա իտարէխանէմիզտէ Ֆիզրան աղա ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազգմ գէլէճէկի կիպի, բեանֆիլի մեբեաթիպին տարի անրի նամբնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՍԻԱՆԷ — Ի ԱՂՈՍԹՈՍ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Վագթըմըզըն պիր ազ տա բօլիթիգա իչէրինտէն ադնամալըյըզ եօգսա եինէ եանըլըրըզ։

Ռուսիա հէր նէ եաբաբ եաբմասը Պիզէ պիր մուվագգաթ Այիսթէֆանօզ ահտնամէսի իմզալաթը, քի հալա տուրուր։

Պու ահտնամէյի մահվ իթմէք, էւրօբա տէվլէթլէրի իլէ Ռուսիա պէյնինտէ պիր եէնի մաւհարէպէ վուգու�եա միւհթաճ օլուպ պայգա թարզ իլէ օլմազ բըր։ Էւրօբա պու ճէնկի եա իսթէմէսի եա տա կէօզիւնէ ալմասը, վէ պիր գօնկրէ իլէ կիւյա Այիսթէֆանօզ ահտնամէսինի թատիլ իթտի։

Գօնկրէտէ Ռուսիա պու Այիսթէֆանօզ ահտնամէսինտէն խայրը չէյ զայպ իթտի, լաքին խայրը չէյ տէ գազանը։

Պիրինճի գազանճը չու օլտու քի Այիսթէֆանօզ ահտնամէսինին հէր հանկը պէնտիկի գօնկրէ թաստիգ իթտի իսէ, օ պէնտէր արթըգ Ռուսիա իլէ Օսմանլը պէյնինտէ ագտ օլունմուշ պիր մուգավէլէ մագամընա գալմայըպ, էւրօբա իլէ ագտ օլունմուշ մուգավէլէլէր մագամընա կիրտի. չէօյլէ քի պու կիւն պիր ճէնկ սահա իթսէք, վէ Ռուսիայը եէնսէք տէ, գօնկրէնին գարարը իլէ սապիթ օլան պէն ալէրի եինէ քենտիմիզ պէզամայըպ, պիր գօնկրէ իլէ պէզապիլիրիզ, քի նամալում տիմէք տիր։

Իքինճիսի, Ռուսիատան հէր նէ թէնզիլ օլտու իսէտէ օնարա մուգապիլ տէ Օսմանլը տէվլէթինէ տէ պիր թագըմ ֆէրայիզէր եիւքլէթիլտի, քի պու ֆէրայիզի իճրա իթմէք իչիւն տէվլէթի էն դիատէ սբգըշբըրան եինէ Ռուսիա օլապիլիր։

Ուչիւնճիսի վէ էն պէօյիւյիւ Ռուսիատան օլան թէնզիլաթըն պիր գաչ գաթընը ինկիլիզ, Աւսթրիա, վէ Եունանըն, ալմալարը եա տա ալաճագլարը տըր. տիկէրլէրինէ տէ պիր գարու աչէլաբզը եինէ պաշղա. Պիզէ գալսա Ռուսիանըն էն պէօյիւք գազանճը պու տուր, չիւնքի չիմտի սէրպէսթ սէրպէսթ Պիզէ տէյպիլիր քի, պէն տիւշմէնինիզ իտիմ, բէք ալա, լաքին տօսթլարընըզտաննէ կէօրտիւնիւզ, նէ գազանտընըզ ահապա։

Ռուսիանըն էն պէօյիւք գազանճը պու օլտուղու կիպի էն գիատէ մէմնուն օլաճաղը չէյ տէ եինէ պու օլտու։

Զիւնքի նէ տէյօր Պիզէ պիւթիւն էւրօբա, վէ պա խուսուս ինկիլթէրրա վէ Աւսթրիա. էվվէթ պիր չօգ ֆէսատքարլըգլար իթտինիզ, ազբը ճէրիմէլէր վէրտինիզ ամմա արթըգ պու սօն տուր, պունտան սօնրա Սիզէ նէ Ազատօլու թէրաֆընտան պիր Ռուսիա թաարրուզու գապլի տիր նէ տէ Ռումէլիտէն, պունտան սօնրա պիզ իլ Ռուսիանըն էօնիւնէ կէրիլէճէք, սէն արթըգ բահաթընա պագ։»

Պու սիւրէթթը թէսվիյէտէն Ռուսիա բէք մէմնուն տուր զանն իտէրիզ, չիւնքի նէ վագթ իսթէսէ, եախօտ նէ վագթ իգթիդա իթսէ, օ տա գայգըպ օնարա տէյպիլիր։ Էվվէթ սիզ պէնիմ թէճավուզաթըմա գարը կէլիյօրսունուզ. վէ Սլավլար էւրօբայա թէճավուզ իթմէսինէր տէյի էօնլէրինէ կէրիլիյօրսունուզ. բէք ալա, լաքին պէն տէ իսթէրիմ քի Սիզ տէ Սլավլարա թէճավուզ իթմէյէսինիզ, իմտի պէն տէ պունա գարշը կէլիրիմ, պէն տէ քենտիմի վէ Սլավլարը վիգայէ իթմէք իւզրէ սիզին էօնիւնիզէ կէրիլիրիմ։

Պէօյլէ պիր միւնագաշանըն սօնու մութլագա ճէնկ տիր վէ ճէնկ. տէ իւք չինէնէն տէ եինէ Պիզ օլաճաղըզ։

Շիմտի կէլէլիմ ֆիլիյաթա. ֆարզ իտէլիմ քի Լազլար Պաթումու վէրմէք իսթէմէյօրլար, էյէր պու եալընըզ Այիսթէֆանօզ ահտնամէսի ահքուամընտան օլայբը տա Ռուսիա Լազլարա գէլըճ չէ.էյիտի օ պաշդա օլուր ուտու, լաքին չիմտի քի, Պաթումուն Ռուսիայա թէրքի գօնկրէ գարարը իլէ տիր, էյէր Լազլար թէսլիմ օլմազ իսէ, Ռուսլար գէլըճ տա չէքէր թօր տա աթար վէ քիմսէ պիր չէյ տէյէմէզ, հաթթա չունու պիլէ տէր քի. Սվոթրիա պիր մուվագգաթ իսթիլա իչիւն Պօսնա ահալիսինի, գօնկրէ նամընա, պու գատար գէրբպ տօղրատրգտան սօղրա, պէն քի Պաթումուն մալ սահիպի օլաճաղմ, պէն նիչին պանա գարշը կէլէնէրի գէրբպ տօղրամայըմ։ Պիզ պագմայալմ զաղէթալէրին պօշ լաֆլարընա. Ավսթրիա Պօսնատա նէ գատար զօր չէքսէ, նէ գատար գէրսա գէրբսա, Ռուսիա օ գատար մէմնուն տուր, չիւնքի սօղրա օնու Պաթումտա, Բատօրտա Պուլկար պէյլէրի վէ շարգի Ռումէլի հուտուտլարընտա օնու քէնտիսինէ էմալ իթթիհաղ իտէճէք տիր. վէ օ տա գէրբպ տէօքմէյէ վէ վուրուպ ալմայա հէվէս իտէճէք տիր, գօնկրէնին խաթրը իչիւն վէ գօնկրէնին էմրի եէրինէ վարսընը տէյի։

Էյէր զանն իտէն վար իսէ քի գօնկրէնին գարարընա պէօյլէ պըչաղ չէքերէք, գէյամ իտէրէք դարշը կէլինէճէք վէ պու գարարլար թատիլ օլունաճագ, բէք պէօյիւք եաղնըշըգտա պուլունուրլար, պիր քերրէ Ռումանիայա պագսընլար քի, Պէսարապիայը վէրմէմէք իւզրէ հէր տէվլէթէ տէֆա տէֆա միւրաճաաթ իթտի, վէ եիւզ սէքսէն պին ասքեր իլէ տէ հէմէն ճէնկ իթմէք էմէլինտէ պուլունտու, լաքին սօնու նէ օլտու, եինէ մէճպուր օլտու Պէսարապիայը վէրմէյէ, եինէ մէճպուր օլտուղ օնու Ռուսա թէսլիմ իթմէյէ, չիմտի Բատօրտա վէ Պաթումտա օլաճաղը տա պու տուր, Ռուսիա Գօնկրէնին թահտիտա իթտիի հուտուտուն պիր բարմաղընտան վաղ կէչմէզ, պէնչգա տրը էյէր սիկէր պիր չէյ իլէ մուգապէլէ իտիլիր եախօտ պիր եէնի ճէնկ տահա կէօզէ ալընըր իսէ. պու իհթիմալ իչիւն տէ Ռուսիա Ռումէլիի բէք չաբուգ թախլիյէ իթմէգ զանն իտէրիզ, վէ պու սէպէպլէրլէ հէր պիր չէյ եիւզ իւմիտինէ գալըպ, հիչ պիր չէյ ըսլահ օլունամազ քի, Շըմալդն էն զիատէ արզու իթտիի չէյ տէ պու տուր զանն իտէրիզ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սիատէ պուլունան Գօզանլը Ահմէտ բաշա իւզերինէ Ղտանա վէ Մարաշատան սէվգ օլունան ասքերի Շահանէ Սիս չէհրինի զապթ իթմիշ վէ բաշլայի միւմիլէյհ Սիատէն տէօրթ սաաթ էօթէտէ պուլունան պիր մնհայէ սավուշուպ, ատէմլերի պաշընտան տաղըմտաղա եիւզ թուտտուղունտան, պու զայիլէնին պէր թարաֆ օլմագ իւզրէ պուլունտուղու վէ պու իչտէ իպրաղ իթտիքլերի իհթիմամ վէ զայրէթտէն տօլայը Ատանա վալիսի տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրինէ թահսիննամէի սամի եազըլըրզընը վէրէն խապէր վերիեօր։

—Բազար իրթէսի կիճէսի սաաթ տէօրթ գարարլարընտա սերեավէրի հազրէթի չէհրիեարի սատէթլու խալիլ բաշա հազրէթլէրի վէսաթէթիյլէ ինկիլիզ սէֆիրի սըր Լէյարտ ճէնապէրինէ զայէթ կիւզել պիր ալպամ տէրունինտէ պիր գրթա թասվիրի հազրէթի բատիշահի իրսալ ու իհտա պույուրուլմուշ տուր։

—Մէսէնճրտա օգունտուղունա կէօրէ, Շէհիր քէյ վէ Մալզարա թարաֆլարընտան Ռուսիա ասքերի չէքիլմէզտէն էվվել մէմլեքէթի խարապ իթմէքտէ տիրլեր։ Պու հալ ամիրալ Հօրնպիյ մահալինտէն բէսմէն թէպլիղ օլունմուշ. Ռուսլար զէխայիրի իհնարագ իլէ իքթիֆա իթմէյիպ, օրմանլարը տախի եազբեօրլար իմիշ։ Սարօզ քէօրֆէզինտէն կէլէն պիր իթալեա սէֆինէսինին գաբուտանը, օրալարըն եանմազտա օլտուղունու խապէր վերիեօր։

—Մէքթէպի Միլքիյէ տերսլէրինէ տիւնքի բազար էրթէսի կիւնինտէն իթթիպարէն պաշլանմըշտըր։

—Թօքխանէի ամիրէ չուպէլերինտէն օլմագ իւզրէ, Իզմիտ քէօրֆէզի սէվահիլինտէ եէնիտէն պաղը ֆապրիգալար ինչա օլունաճաղընը, Թէբ. Հ-ֆէթ-Ն եազրեօր։

—Եինէ մէղբիր զաղէթատա օգունտուղունա կէօրէ, բէյ տէր բէյ վիրուտ իթմէկէ պայլաեան իսէրայի հարպիեէտէն սիլէ վէ եախմիպտալա կէրէք տէն միւսթահագգ օլանլարա բուխսաթ վերիլիրէք։ պագբսընըն եէնիտէն թանղիմու թէճհիզ իլէ օրտուի Հիմայունարա թէվզիի մուգաբիլը տիր։ Թախմինէ կէօրէ, պունլարտան օթուզ պէշ պին քիշիի սաղլամ վէ միքէմմէլ պիր օրտու վիճուտա կէլէպիլէճէք տիր։

—Օտուն վէ քէմիրիւն թէհվինի ֆիյաթըյա Տէրսաատէթ ահալիսինին պու եիւզտէն տիւչար օլուգլարը ըղթըրապը թախֆիֆ իչիւն Շէհիր էմանէթինէ օլունան թէչէպպիսաթ ճիւմլէսինտէն օլարագ Ալէմ տաղը վէ ճիվար օրմանլարը իլէ պէնտէրտէն օտուն քէսիպ Տէրսաատէթէ նագլ իթմէք վէ օրալարտա քէօմիւր եարմագ իւզրէ պիր Ֆրանսըզլա գօնթրաթօ իմիզմիշ վէ Տէրսաատէթտէ օտունուն չէքիսի գրրգ ղրշ տան գիատէեէ սաթրմամագ իւզրէ պէհէր չէքիտէն 60 բարա միւթեահհիտէ գալմագ վէ իքի ղրշ. մուհաճիրին իտնէսի նամըյլա գօմիսիօնը մախսուսունա իթա գէլընմագ, ճիւմլեի չերայիթտէն պու ունմուշ օլտուղու իչիտիմիշ տիր։

—Պուլղարիսթանդն թանղիմի իտարէսինէ մէմուր օլաճագ գօմիսիօնա տէվէթի Ալիէ թարաֆընտան Գօսթան բաշա վէ եա վասա էֆէնտի վէ եախօտ Գօսթանթինիտի էֆէնտի թային օլունաճաղընը Մէսէնճը եազըյոր։

—Եարընա պիր մզտար Օսմանլը էսիրլերինին տահա վիրուտու միւնթազըր տըր։

—Պու կիւն իքի ինկիլիզ վէ պիր Ռուս վաբօրու Ռուս ասքերինի համիլէն, Գարատէնիզ ազիմէթ իտիլէճէքլէր տիր։

—Ցիւնքի կիւն իքի գրթա սէ ֆայինի չահանէ, վարնաեա կիթմիշ տիրլեր։

—Սէլանիքտէն վէրիլէն մալիւմաթա կէօրէ, օրալարտա լէվազիմի ասքերիեէտէն օլարագ քիւրիեէթի բէքսիմէթ իմալ իթտիրիմէքտէ իմիշ։

—Ասաքիրի Օսմանիյէտէն 25 թապուր գատար ֆիւշիւք քէօյ ճիհէթինտէ թէճէմմիւ իյէտիրի վէ Ռուս ասքերի օրալարը թախլիյէ իթտիքճէ Զաթաճա խաթթընա գատար իլերուլէեէճէյի ռիվայէթ օլունուեօր։ (Ճ. Հ-լուէ)

—Էվվէլքի ագշամ վէ տիւն սաաղահ պիր գաչ թապուր ասաքիրի չահանէ վաբօրլարա իրքեապ օլունմուշտուր. պունլար Սէլանիքէ պիլ իխրահ, օրատան Միթրովիչա օրտուլի հիւմայունունու թագվիեէ իչիւն օրայա իրսալ գէլընճագ տըր։

—Ֆրանսա թէպլասընտան Ա. Լէքսանտր Ժարթուն Ամ. քիմէնէնին Պէյրութտա քիւշատ իլէ իչլէթմէքտէ պուլունտուղու գավ վէ քիպրիթ ֆապրիգասը, իչիւն խարիճտէն ճէլպ իտէճէեի էտվաթէն, մամուլաթը տախիլիէսին ըէվահ վէ թէրագգըսը մագսէտիսէ պինտէն, պիր տէֆալէգ, վէ պու ֆապրիգա իլէ մէվճուտ օլան վէ պունտան պէօյլէ եաբըլմասը մէմուլ պուլունան գավ վէ քիպրիթ ֆապրիգալարը մամուլաթընը պիր միւտտէթլէ մահտուտ օլմայարագ տախիլի կէօմրիւք ըէմինտէն մուաֆ թութուլմասը, Շուրայի տէվլէթ գարարը իլէ պիլ իսթիդան, մագրունը միւսատէի սէնիյէ օլարագ, Պապը Ալիտէն Սուրիա վիլայէթ վէ բուսումաթ էմանէթ ճէլիլերինէ պէհանը հալ օլունմուշ տուր։

—Բում Բաթրիգխանէսինտէ, Բաթրիգի ճէտիտին ինթիխապը իչիւն մուամէլաթը լաղմէեէ մուպաշէրէթ օլունմուշ տուր։

—Բազար կիճէսի Ալէմ տաղը վէ եա օ ճիհէթլերտէ պիր մէրա վէ եա օրման աթէշ ալարագ, օխուզ գրրգ սաաթտան պէրու եանմագտա պուլունմուշ տուր։ Կէօրիւնիւր քի պու թարաֆլարտա չօպանլար, տավարլարը իչիւն մէրա պուլմուգ իւզրէ, օրմանլարը եագմագտա տըրլար։ Պու հարիգին զիեասը չէտտա պիր սուրէթտէ ատալարա աքս իթմէքտէ տիր։

—Հէրսէքտէ վագի Նէվէսին. եէ չէհրինին Աւսթրիալըլար թարաֆընտան զապթ օլունտուղունու Ամանս Հավաս խապէր վերմիշ իտի։ Մէսէնճըրըն մալիւմաթը մախսուսէսինէ նազարէն, Նէվեսինեէտէքի ասքեր տախի թէրքի սիլահ իտուպ Աւսթրիալըլարա թէսլիմ օլմուշ տուրլար։

Պու կիւն սաաթ իւչէ գատար Հավաս դումբանեասընտան թէլէկրաֆ ալընամամըշ տըր։

ԱՄԲԷՐ ՆԱԶԼԻՅԷՄԻ

Պու իւք պահարտա ինկիլիզ հարպիյէ նէզարէթի, հարպ թէ-տարիքեաթընա թէշէպպիւս իթ-տիյի հալտէ, ինկիլթէրրատա նօգ-սան օլան չէյ, նէ բարա իտի, նէ ասքէր, նէ տէ հէր նէվի սի-լահ վէ մուհիմմաթ. պունլարըն ճիւմլէսինին հէր տէվլէթտէն զի-ատէ ինկիլթէրատա միւքէմմէլ օլտուղու ալէմմ մայիմ իտի։

Պու ճիւմլէ իլէ ինկիլթէրրա, անճագ իւչ այ զարֆընատա ալ-մըշ եէթմիշ պին ասքէր հարէքէ-թէ հազրը իտէպիլտի. նէ իտի պունուն սէպէպի, նազլիյէ նօգ-սանը։

Ինկիլիզ զաղէթալէրի ալէլ ու-մում իտատա իտէրլէր քի, գա-րատա օլան տէվլէթլէր, քէն-տիլէրին օէն տահա գիատէ դը-եատա կէրմէզ տէրէճէտէ չօգ վէ չաբուգ ասքէր հարէքէթինէ միւգ թէտիր տիրլէր, չէյլէ քի Էւրո-բա գարասընատա պիր ճէնկ զու-հուր իտէճէք օլսա, մէյտանը մուհարեպէնէ իւք եէթիշէն տա-յիմա օնլար օլուպ, ինկիլիզ ասքերի իսէ տայիմա կէրիտէ գա-լաճագ տըր, վէ պու ճիհէթլէ մուվաֆֆագիյէթլերի տէ տայիմա շիւբհէլի օլաճագ տըր։

Պունուն սէպէպի տէ նասրլ քի տէտիք, նագլիյէ նօգսանը տրր, վէ պու տա հէր Էւրոբա տէվլէթ-լերինտէ վար իսէ տէ, ինկիլթէր-րատա տահա զիատէճէ տիր։

Ինկիլթէրատա օ գատար պէօ-յիւք քիւշիւք չըմէնտրֆէրլէր, ճատտէլէր, գանալար վար քի, եիւք հայվանլարընա վէ արապա-լարընա բէք աղ միհթաճ տրր-լար, ինկիլթէրրատա օ գատար եիւք հայվանը վէ արապասը էօգ-տուր քի, պիր հարպ զուհուրին-տէ հիւքիւմէթ անլէրատէն իսթի-ֆատէ էթսին, իմտի հէր շէյի հիւքիւմէթ քէնտի տիւշինմէյի վէ եէնիտէն քէնտի թէտարիք էթմէյի։

Պու տէֆա պու մատտէ թէճ-րիպէ իլէ տէ թէհազգուզ էթ-տի, ասքէր պիր այ սիրմէտէն սիլահլանտըրըլըպ վէ թէճհիզ ի-տիլիպ, վարօրա պինմէէ հազրը իտիլէր, ֆագաթ վարօրա կիրիպ Անատօլուտա եա Ռումէլիտէ պիր եէրտէ գարաեա չըգտըգլարընատա նագլիյէլէրի օ գատար միւքէմմէլ տէյիլ իտի. հաթթա եօգ կիպի իտի, վէ պու սէպէպէ մէպնի իտի քի ինկիլիզլեր Ամէրիգատան վէ սայըր ուզագ եէրլէրտէն պար-կիր վէ էսթէր մուպաեասընա մէճպուր օլտուլար, պունուն ճի-հէթը մալիյէսինտէն գայտ իթ-մէմէք գապլի օլսա տա վագըթ սարֆընա միհթաճ օլունաճաղը վէ սայըր պիր թաղըմ թէլէֆաթ վէ միւշքիլաթընա աղ պիր ղայլէ չէյլի իտի։

Շիմտի իատէի սուլհ վէ ա-սայիշ վագի օլտուգտա, ինկիլիզ հարպիյէ նէզարէթի, պիր չօգ բարա վէ զահմէթլի թէտարիք իթտիյի նագլիյէ հայվանաթընըն արթըգ ինկիլթէրրատա լուղու-մու օլմաղընատան պունլարը սաթմայա գալգըշմըշ տրր, վէ պաղը զաղէթալէր պունա պէօ-յիւք մուխալիֆէթ կէօսթէրմէք-տէ տիրլէր։ Պու զաղէթալէր տէրլէր քի, պիգիմ պու նագլիյէ իչիմդէ, պաշգա պիր պէշիմէ կիրմէլի տիր, հէր այ հիսապ իթ-մէլի քի, պիր ճիւմլէ նագլիյէսի իչիւն էանի ասքէր վէ զապրթան աղբրըգլարընընը վէ միւհիմմաթ վէ սայբրէսի իչիւն գաչ հայվա-նա, արապայա վէ եա տէվէյէ միւհթաճ տրր։ Օնատան սօնրա պու հիսապ մուճիպինճէ լաղըմ կէլէնի թէտարիք իտիւպ, ճիւմ-լէսի տէ տայիմա ալայընը էլի ալ-թընտա պուլունմալը տրր քի, հինի հաճէթտէ պիր ալայա չուն-տան չուրայա կիթ տէյի պիր էմր վէրիլտիյի կիպի, ալայ, հարպիյէ նէզարէթինտէն նագիլէ թալէ-պինէ միւհթաճ օլմայարագ, հէ-մէն եալա չըգապիլսին։

Պիր ալայտա տէրլէր, հայվան արապա, վէ աէվէ գուլանմայա պիլէ միւոթայիտ պիր գաչ պէօ-լիւքլէր տախի պուլունմալը տրր քի հինի հաճէթտէ խարբճատան քիմէյէ միւհթաճ օլմայարագ հէր ալայ քէնտի նագլիյէսինի քէնտի իճրա իտէպիլսին։

Իսթէ պու սէպէպէ մէպնի իսթէրլէր քի, հարպիյէ նէզարէ-թի մէվճուտ նագլիյէ հայվանա-թը վէ սայբրէլէրի թէքմիլ սաթ-մայըպ պիր մըգտարընը օլսուն ալայլարա թադափ իթսին, վէ ալայլար տա հինի հաճէթտէ ան-լէրտէն իսթ ֆատէ իթսինլէր։

Զաղէթալէր պու խուսուսատա հագգը կէօրիւնիւրլէր, չիւնքի պու տէֆա Դրպրըսա պիր դաչ պին ասքէր սէվգ օլունտուգտա. պու ասքէրի պիր դաչ սաաթլըդ ուզաղա նագլ իթմէքտէ բէք չօգ միւշքիլաթ չէքիլտի, չիւնքի Դրպրըսատա տա նագլիյէ հայվա-նաթը պուլամայըպ Մալթատան կէթիրմէյէ մէճպուր օլտուլար։ Օնյար տա ույուշամայըպ վէ ար պէտէլէր չըգարրպ Մալթայա կէ-րի կէօնտէրիլտիլէր, վէ նագլիյէ եինէ կիճէչտի։

Պիղտէ, եանի Թիուրքիատա իսէ հէր աղբրըգդ պարկիր, էս-թէր, տէվէ վէ արապա իլէ նագլ օլունտուղունտան, պու եիզտան ղարո բէթ չէքիմէղ գանն օլուն-նուրուտու, հալ պու քի օրտու-լարըմըզըն հալի պունուն մուղա-յիրինի իսպաթ իթտի։ Զանն իթ-մէյիզ քի եօգլուգտան օլուն, լաքին եա գըբրադլըգտան եա տըզգաթսըզլըգտան օ գատար հայվանաթ զայ վէ թէլէֆ օլտու, քի, շիմտիքի հալիմիզտէ տէյիլ օրտու աղբրըգը նագլինէ. իլա ատէթա թիճարէթ քէրվանլարընա վէ եօճու աղբրըգլարընա տախի քիֆայէթ իտէճէք նագլիյէ հայ-վանը գալմամըշ տրր, վէ զրաաթ վէ թիճարէթը տախիյէմիզին թէնէզզիւլինէ պաշըճա պիր սէ-պէպ տէ պու տուր տէնիյօր, չիւն-քի պիր եէրտէն պիր եէրե եշեա վէ էմվալ նագլ իտէճէք եիւք հայվանը վէ արապասը բէք աղ գալմըշ տրր, վէ գալանլար տա չիֆթ սիրմէյէ պիլէ քիֆայէթ իտէճէք տէրէճէտէ տէյիլ տիր տէնիյօր։

Գէղալիք օրտուլարըմըզ հագ-գընտա տախի մէյտանտա օլան հիքայէլէրէ նազար օլունուր ի-սէ, չու սոն սէֆէրտէ բէք չօգ ֆըրգ աալրըմիզըն պաթալտա գա-լըպ պիր հարէքէթ իտէմէմէսի, պաղէն գազալարա ուզրամասը, չօգ տէֆա տէրտէսթ օլան պիր մուզաֆֆէրիյէթտէն մահրումիյէ-թի, պու նագլիյէ հայվանաթընընը նօգսանընա եա թէլէֆ օլտուղու-նա համլ օլունուր, վէ թրապու-զան իլէ էրզրում ճատտէսինտէ պիր չօգ մէշհուր թօբլարըմըզըն այլար իլէ չամուր իչինտէ գալ-մասընա տա պու մատտէ սէպէպ կէօսթէրիլիր։

Կէրէք պունա վէ կէրէք ին-կիլթէրրատա կէօրիւլէն թագայ-եիւտաթա նազարէն, պու մատ-տէ միւտիրանը ուժուր պէյնինտէ ըէք պայաղը պիր չէյ ատտ օ-լունմայըպ, նազարը տրդդաթլա-րընա չայան օլմալը, վէ պու մա-գուլէ նագլիյէ վաստթալէրինին իշտիյատընա ֆէվգէլ ատէ սայ վէ իգտամ օլունմալը տրր զանն իտէրիզ, հէմտէ տէյլի եալընըզ լէվգիմաթը ասքէրիյէ իչիւն. իլա տահա զիյատէ իհթիյաճաթը ահալի վէ թիւճարան իչիւն։

Մէմալիքիմիզին վիլսաթ վէ իսթիտատը թագիիյէսինէ նազա-ըէն, Պիղտէ տէյլի պու մագու-լէ հայվանաթ դբլէթի, իպա ֆէվգ էլ ատէ պօլուղու պիլէ օլմագ լա-զըմ կէլիր իտի։

Պիզ տէյլի քի սիվարիմիզ վէ թօբլարընընը վէ նագլիյէմիզ իչիւն խարիճատէն հայվանաթ մուպա-եասընա միւհթաճ օլալը, իլա պինէր իլէ եիզ պինէր իլէ Պիզ օնյարա սաթմալը.տրրք։ վէ իս-բաճաթըմըզընն էն պէօյիւ պիր շիւպէսի տէ պու օլմալը յրտը։

Նէ տիր սէպէպի քի, պու մէմ-լէքէթտէ գօյուն գուղու քէչի օ-տուդճտ արթայօր, լաքին պի-նէք, արապա, վէ նագլիյէ հայ-վանաթը արթմայօր, հաթթա գա-բա վէ ապ սրզրը տէնիլէնլերին տէ նէտարէթի վար։ Պիզէ գալա-էհյը էրպապընատան պիր գօմիսի-օն թէչքիլի իլէ իճապը իդթիզա-սընա պագբլաճագ էն պաշը մատտէլէրին պիրի տէ պու տուր։

Նիչին բուպանը սատէ յահմը պագար վէ թէրէ եաղը կիպի չէյ-լերտէ իտխալաթա միւհթաճ օլու-յօրուզ, Պիզտէ մէրա մը էքսիք, չիֆթիք մի եօգ, չօպան մը եօգ, նէ տիր պունուն սէպէպ չի մի-լիոնլար իլէ լերալարըմըզ պու եիւզտէն տէ էճնէպիյէ գըսմէթ օլույօր. վէ տի վէ էսթէրլերին հէր ճինսի վէ հէր ճինսին էն ա-լլասը տա Պիզտէ պօլ պօլ հասբլ օլապիլիրէքէն, Պիզ հէմ քէնտի-միզ իչիւն զարուրէթ չէքէյօրուզ հէմ ասքէր իչիւն. պիղճէ, թէք-բար տէրիզ, պիր ան էվվել չա-րէսինէ պագբլմասը էլզէմ օլան մէվատը մուհիմմինին պիրի վէ պաշրճասը տա պու տուր։

Ց. ՎԱՐԴԱՆ

Թան զաղէթասընը Տէրսաաէթ մուխպիրի, աղօսթոս 15 թարիխի մէքթուպունա, էրմէնիթան ըսա-հաթընա տայիր պիր վէճհի աթի եա-զըյր։

«Էւրոբա զաղէթալարը, էր-մէնիսթանըն իտարէսի իչիւն է-շէտտը լուզումու կէօրիւլէն ըսա-հաթըն մէվզրի իճրայէ վազընա տայիր իթթիխազ օլունմուշ թէ-տապիրտէն պահս իթմիշ տիրլէր։ Հալ պու քի մէզքիւր զաղէթա-լարըն մալիմաթը տօղրու տէյլ իտի։ Մէսէլէ շիմտի չու մէրքէզ-տէ տիր, —Հազիրան այրնըն սօն-լարընա տօղրու, ատիրէ նազարը Մահմուտ բաշա, քի մուսխարէն միւշարիլ յհին եէրինէ Սէրվէր բաշա թային օլունտու, — Էրմէնի Բաթրիգինէ պիր մէքթուպ կէօն-տէրիպ, Էրզրում վէ Վան վէ Տիյարպէքիր վիլայէթլէրինտէ, Բիւրալէրին Էրմէնիլէրէ իթտիք-լէրի սուչի հարաքեաթ վէ մէ-զալիմէ պիր խիթամ վէրիլմէսի հիւքիւմէթճէ գաթիէն մուգար-բէր պուլունտուղունու, վէ չու մագսէտէ վասլ օլմագ իչիւն, մէկքիւր վիլայէթլէրէ պիր գօմի-սէր կէսնտէրիլճէ.յինի, վէ պու գօմիսէր մէզունիյէթի քեամիլ-ենի հայրզ պուլունուպ, մէմալի քի շահանէնին պու դբսմընտա ին-թիզամ վէ էմնիյէթի իպգա էթ-մէք իչիւն թէճատպիրի լազըմէեի իճրա իտէճէք օլտուղունու պէ-եան իթտի։ Ատիրէ նազըրընընը մէքթուպու, Շուրայի տէվլէթ աղասընտան Ալի Նէֆիզ պէյին, ապա իրատէի չահանէ գօմիսէր թային օլունմուշ օլտուղունու իս-պար իտիպ, հիւքիւմէթի սե-նէյէ գօմիսէրի իլէ պէրապէր պուլունուպ, միւշարիլէյհին մէ-մուրիեէթինի թէսիվ իչիւն բաթ-ըիդ տախի էրմէնիսթան վիլայէթ-լերինէ վէ պու վիլայէթլէրին սոյի ահվալընա վուգուֆու թամ-մը պուլունան պիր էրմէնիի թայէին իմմէսինի թալէպ էյլէր իտի։

«Նու թէրթիպ, բաթրիգխա-նէյի մէմուն իտէմէզ իտի։ Շիւդ-հէսիզ, պէօյլէ պիր թէտպիր իթ-թիխազը։ Պապը Ալինին պիր մըգ-տար հիւսնի նիյաթընա չէհատէթ իտէր իտի։ Ծադաթ գաթրիգ-խանէ իչպու թէվէճճիւ էսէրին-տէն ալընմատը։ Իւք տէֆա տէ-յլի իտի քի հիւքիւմէթ, էրմէ-նիլէրին հագգընը հագգ իթմէք մագսէտինտէ պուլունտուղունու թաստիգ իտէր իտի։ Իճպարը վուգուտթա մէպնի, հիւքիւմէթ պիր չօգ տէֆա, գայտոբզլըգընը թէրք իտուպ, իճրայի թահգը-գաթ օլունմասընա տայիր էմրլէր վէրմիշ, վէ պու թահգըգաթ պիր նէթիճէյի միւնթիճ օլամամըշ ի-տի։ Բաթրիգխանէ, պու շէյլերին թէճրիպէսինի ալմըշ օլմաղլա, հէր քէստէն էյի պիլիրտի քի, Թիւրքիատա իտարէճէ ինթիզամ-սըզլըգ օ տէրէճէլէրտէ տիր քի, հիւքիւմէթի մերքէզիճէնին է-վամիրի մէվգբի իճրայէ վազ օ-լունմամագտա տրր։ Շու տա վար տրր քի, բաթրիգխանէ, էր-մէնի վիլայէթլէրինին բալահաթը, գօնկրէթարաֆընատան էրմէնիլէրէ իհալէ օլունճաղընը օլ վագթի մէմուլ իտէր իտի։ Թէմուզուն 13 իւնտէ, Պապը Ալի պու պապտէ 2նճի պիր թէղբէրէ կէօնտէրիպ, ճէվապա տախի պէքլէմէլէրէք վէ սայիր պիր շէյ տէ տէմէեէրէք, մահը մէղքիրուն 20 սինտէ։ Ալի Նէֆիզ պէյի էրմէնիսթանա կէօն-տէրտի, վէ նէ բաթրիգխանէնին վէ նէ տէ միլլէթ մէճլիսինին միւ-տախէլէսի օլմաճարագ տօղրու-տան տօղրուեա ճանիպի հիւքիւ-մէթտէն թային գբլէնմըշ օլան Դա-զանճեան կիրակս էֆէնտիի, մի-րի միւշարիլէյհին ըէֆագաթընա վէրտի։

«Հիւքիւմէթի մէրքէզիյէ թա-բաֆընընան պու գօմիսերլէրին կէօնտէրիլմէսի իլէ պէրապէր այ-նը վագբմտա, միլլէթին վէքիլ-լերինին թէքլիֆաթը. Գօնկրէ-տէն գապուլ օլունմամըշ օլտու-ղո նու Բաթրիքխանէ խապէր ալ-ար։ Պինանէն ալէյհ Բաթրիքխա-նէ սիւքիւթ իթթի, վէ շիմտի անճագ ինկիլիզ միւտախէլէսինէ վէ սէֆիրլերին վէ խուսուսիյլէ Ֆրանսա սէֆիրինին խայրխահա-նէ թէշէպպիւսաթընա իւմմա իթ-մէքտէ տիր։ Իւքի գօմիսերլէրին մէմուրիեէթինէ կէլինճէ, նէ ա-հալի վէ նէ տէ Բաթրիքխանէ, պու գօմիսերլերին մէմուրիյէթի-նէ պէօեիւք պիր էհէմմիյէթ վերմէմէքտէ տիրլեր։ Սաֆվէթ բաշա սատրազամ օլտուղունան, պու գօմիսերլեր բէք միւսայիտ պիր վագբմտա իճրայի մէմուրի-եէթ իթմէքտէ իսէլեր տէ, մէ-մուրիեէթլերինտէն նէթայիճ ֆի-իլիեէ հասբլ օլա՝ աղընա քիմսէ իւմիտ իթմէմէքտէ տիր։»

ՄԷՔԱԵԹԻՊ

Գարթալտա վագի Տէվլէթեան մէք-թէպինէ տայիր աթիտէքի մէքթու-պու ալմըշըզ տրր։

. . . Խմբագիր,

Ամոյս 8ին, գիւղիս Տէվլէթ-եան մասնաւոր դպրոցին քննու-թեան ներկայ գտնուելու բարե-բաղդութիւնն ունեցայ. բոլոր քննչաց և հանդիսականաց հետ, ես ալ շատ գոհ եղայ տեսնելով աշակերտաց և աշակերտուհեաց համեմատաբար մի կարճ միջոցի մէջ կատարած յառաջդիմու-թիւններն։ Մասնաւոր յիշատա-կութեան արժանի են Գ. Մար-թիրոս Խաչատուրեան և Յովհան-նէս Գրիգորեան աշակերտներն, որք մեծ յաջողութիւնով պատաս-խանեցին եղած հարցմանց։ Տը-նօրէն և դասատու. մեծ. Տէվ-լէթեան էֆէնտիի ջանքերն մեծ գովեստից արժանի են, և ներ-կայիս կը փութամ իմ ջերմ շը-նորհակալութիւններս մատուցանել յիշեալ էֆէնտիի՝ իւր մեծ յաջո-ղութեան համար դատարակու-թեան գործին մէջ. Տէվլէթեան էֆէնտիի դպրոցն մի ճշմարիտ նախանձամութիւն եղած է մեր գիւղի համար, որ յետադէմ վի-ճակ հարկ չունի բացատրու-թեան։ Մանաւանդ եթէ ինկատի առնուի մեր ազգային այն մե-ծամեծ դպրոցներու վիճակն, որք համեմատաբար շատ քիչ ար-դիւնք յառաջ կը բերեն, և թէ յիշեմք, միւս կողմէն, այն խա-չընդոտներ ոյց Մեծ. Տէվլէթ-եան էֆէնտի պատահած է իւր գործին մէջ, ուրիշ բան չեմք կրնար ընել, բայց հաստատել մի անգամ ընդ միշտ թէ Տէվլէթ-եան էֆէնտիդ ատարակութեան գործին մէջ արժանի հանդիսա-ցած է այկ ազգին ում այնքան անձնուիրութեամբ կը ծառայէ։ Այսու մտածմամբ, յարատևու-թիւն և յաջողութիւն կը մաղ-թենք Մեծ. Տէվլէթեան էֆէնտիի և ի մասնաւորի կը շարունակէ Գարթալի այն Հայ ծնողք, որք իւրեանց զաւակներ դպրոց ղրկելով լուսաւորութեան մի ջահ վառած են մեր խաւարեալ գիւղի մէջ։

. . . . . .

Գարթալ * * *
14 օգոստ. 1878

(Սահիպի վարագա Գարթալ թաղական խորհուրդու հագգընտա տա պաղը միւթալաաթ տէր-մէան իտէեօր իսէ տէ, մէքթու-պունուն օ գըսմընը տէրճինէն չիմտիլիք սարֆը նազար իտէրիզ։

ՏԻՎԱՆԸ ՀԱՐՊ

ՍԻՒԼԷՅՄԱՆ ԲԱՇԱՆԸՆ ՄՈՒՀԱՌԷՄԻՍԻ

ՐԷԻՍ ՍԱՄԻՀ ԲԱՇԱ

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ԻՃԹԻՄԱ

(29 Հոկտ., Բինկինկիհ.)

(338 նումերօտան տեվամ)

Բէյ. բաշա։ — Բատինատա բէ-ուք բաշա հազրեթլէրի իլէ միւ-լազաթընընզտա տիւշմէնին էսկի Զաղարատա օլտուղունու պիկիր-տինիզ, պուրատան պաշգա տիւշ-մէնին տահա ներէլէրտէ օլտու-ղունա, վէ Պալգանընն գանդ մէվգի վէ կէչիտլերինտէ պուլուն-տուղունա տայիր մալիմաթ ալ-տընը՞զ մը իտի։

Սիւլէյման բաշա։ — Պիզիմ Տէտէ

աղաճընան Լոիրնէյէ վէ Էսիրնէյէ Գարա Բունարա, վէ Գարա Բունարատան Լոկի Զաղարայա հարէքէթիմիզ, վէ Էսկի Զաղարայը իսթիրտատըմըզըն մէճմուը էյամը, տօգուզ կիւն տիւրպու տօգուզ կիւնիւ տէ հարէքեաթը ասքէրիյէ իլէ իմրար իթտիք։ Պագամը սէրասքէրինին պիզէ ախզը մալիւմաթ իչիւն իթտիյի թավսիյէ, Էսիրնէտէ պուլունան Ասըմ վէ Հալէթ վէ Ալի բաշալար հազրաթը, վէ Եէնի Զաղարատա պուլունան Ռէուֆ բաշա հազրէթլէրինին հաիզ օլտուղլարը մալիւմաթտան իսթիֆատէտէն իպարէթ իտի։ Էսիրնէյէ չըգտըզմտա միշարիլէյհիւմ հազրաթըյլա միւլագաթ իթտիմ. հէյնի միւլագաթատա տիւշմէնին Էսկի Զաղարայա տօղրու իլերիլէմէքտէ օլտուղունու, վէ Խային պօղազընատան կէչիրինի, վէ Շիպգանըն տիւշմէն էյատիի իսթիլասընա տիւշտիյինիւ, միշարիլէյհիւմ պիլտիրտիլէր. արասը չօգ կէչմէքտիզին Խիւլուսի Ֆվէ Բասըմ բաշալարատան Շիպգայը նասը թէրք իթտիքլէրինէ տաիր միւշթէրիքիւլ մէալ իքիսինին թահթը իմզասընտա կէլէն պիր թէլէկրաֆ, Շիպգա տիւշմէն էլինտէ, վէ Շիպգանըն սօլ ճէնահը տիւշմէնին թահթը թէհտիտինտէ պուլունտուղունու պիզէ պիլտիրտի. զաթէն Շիպգանըն սաղ ճէնահընտա օլան Խային պօղազը վէ Գարտըչ կէչիտլէրի տէ տիւշմէնին էլինէ տիւշտիյիւ, էվվէլճէ Ալի բաշա հազրէթլէրի իլէ Ասըմ վէ Հալէթ բաշա հազրաթընտան խապէր ալընմըշըտը, պու հալտէ Պաղգանը իսլամմիյէյ տիւշէն գըսմընտան մաատասը տիւշմէն էլինտէ պուլունտուղու մալիւմ իտի. լաքին անէր տիւշմէնին գանը մէվգիլերի քէնտիլէրինէ մահալը իճթիմա թային իթտիյինի վէ նէրէլերի մէվգիի ասքէրի իթթիխաղ իթտիքլէրինի պիլմէտիքլէրի իչիւն, պանա տա օ եօլտա պիր մալիւմաթ վէրմէտիւէր. պունտան մատատա էթրաֆտան միխթէլիֆ իւլմէալ պիր թազըմ թէլէկրաֆլարտա ալընը, մէսէլա տօղուզ թէմուզ թարիխիյէ Զըբբան գայմագամըզընտան կէլէն պիր թէլէկրաֆ, տիւշմէնին Զըբբան գազասընա տէօրթ սաաթ մէսաֆէյէ գատար եագլաշտըզընը խապէր վէրիյօրուտու, վէ եինէ տօգուզ թէմուզ խարիխիյէ Ռէուֆ բաշա հազրէթլէրի, ասքէրին բէք միւթէֆէրրիդ պիր հալտէ օլտուղունու, վէ մուգապէլէյէ ատէմը իգթիտարընը. վէ Ֆիկիպկինին տէ թահթը մուխթարատա օլտուղունու պիլտիրէրէք, Էսիրնէյէ կէլէն ասքէրտէն պիր իքի թապուրունուն կէօնտէրիմմէնի եազըյօրուտու, վէ եինէ օն թէմուզ թարիխի Ֆիլիպէն Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի Էսկի Զաղարայա տիւշմէնին կէլտիյինի խաղէր վէրիյօրլար ըսը. պու մալիւմաթ իւզէրինէ Էսիրնէտէն եէթիշտիրիլէպիլէն թապուրլար, Գարա Բունարա սէվգ իտիլի. պունլար սէվգ օլունմագտա իքէն Թըրնօվա սթասիօնու Բապիր օլունան Սէքպանը մուհաֆազասընա Թէրք օլունան միրալայ Ռիֆաթ պէյ տախի, օն պէշ պին քիշի իլէ տիւշմէնին Թըրնօվա սթասիօնունուն սօլ ճէնահընը ուրմագ իւզրէ հազրըլանտըզընը պա թէլէկրաֆ իխապար իտէյօրուտու։ Վէ եինէ օն պիր վէ օն իքի թէմուզ թարիխի իլէ Զըբբան վէ Խաս քէօյ ահալիսի թէրքը մէմլէքէթլէ հիճրէթ ֆիքրինէ տիւշմիւշ, վէ տիւշմէն բէք եագընմըզդա կէլտի տէյէրէք ֆիրեատ իթմէքտէ պուլունմուշտու. պիզի իշթէ ալէյ ահէլէ Դարա Բունարա սէվգ իտէն հարէքէթին էսգապը էվվէլիյէսի պունտան իպարէթ իտի, մա մաֆիհ տիւշմէնին նէրէտէ օլտուղու Ռէուֆ բաշա հազրէթլէրինէ, էրէք մագամը ալիի սէրասքէրի թարաֆընտան, վէ կէրէք ահիզիտէն վուգու պուլան սուալ իւզէրինէ, Էսկի Զաղարատա օլտուղու խապէրի ալընմըշ ըսը։ Ռէուֆ բաշա հազրէթլէրինին տիւշմէնին քիւլիյէթի Էսկի Զաղարատա տրը տէմէսի, հէր նէ գատար տիւշմէնին Պաղանըարտա տա օրմամասընը իշրապ իթմէզ իսէ տէ, մա մաֆիհ Էսկի Զաղարա պիզիմ թէարրուզումուզ իչուն պիր նօգթայի էվվէլիյէ օլտուղունատան իւք էվվէլճէ օրաեա հարէքէթ իգթիղա իտէր սի, վէ էօյլէ հարէքէթ էթտիք. լաքին գանը կէչիտտէ վէ գանը մէվգիտէ օլտուղունու, պենտէնիզտէն էվվէլ Պաղան գօմանտանը պուլունան Ռէուֆ բաշա հազրէթլէրի պիլտիրմէտիէր. վէ պէօյլէ միւֆրէտաթ իլէ մալիւմաթ եազմատըլար, անէր նէ պիլտիրտիէր իսէ, մէվգիլերինին միւնասիպէթի ճիհէթլէ պիզիմ տէ օնա սահիհ նազարը իլէ պագմագըզընմըզ թապի իտի. վէրտիքլերի մալիւմաթա պինաէն հարէքէթ էթտիք, տիւշմէնին գանը կէչիտտէ գանը մէվգիտէ օլտուգլարընը պէյքի քէնտիլերի պիլիր. լաքին պիզէ պիր մալիւմաթը մուֆասսալ վէրմէտիէր. անէրին պիլտիրտիքլերի չէյ տիւշմէնին քիւլիեէթինի. Էսկի Զաղարատա օրմասը խուսուսունատան իպարէթ իտի. հաթթա Շիպգա քէնտի թահթը գօմանտալարընտա պուլունտուղու հալտէ, տիւշմէն էլինէ կէչտիյի մալիւմաթընը պիլէ պիզիմ վասիթամըզ իլէ ալտըլար, եանի պենտէնիզին Լոիրնէյէ քէնտիլերինէ չէքտիյիմ թէլէկրաֆտան խապէր ալտըլար։

—Ցիւշմէն Պաղգանընն պիր գաչ մահալինտէն պէրի եիւգիւնէ կէչտի. վէ Շիպգա կէչիտի տէ աղ վէ չօգ գուվվէթլէ էլինտէ օլտուղու կիպի, Խային վէ Գարտըչ կէչիալերի կիպի մուհիմ կէչիտլէր տախի պէհէմէհալ տիւշմէնին էլինտէ օրմասը լազըմ կէլէճէյի միւթալասա պույրուլտուճու։

Մէ-ԼԷՆԱ ԲՈՍ. — Պու սիւալը ալինիվ, պենտէնիզին աղ էվվէլ զամանը տէվվէթլերինէ վէրտիյիմ ճէվասը միւթալասյա իսթինատ իթմէէօր։ Խային վէ Գարտըչ կէչիտլերի տիւշմէնին էլինտէ տէմիլ իտի տիմէտիմ քի, պունու սիւալ իտէէօրսունուզ։ Խային վէ Գարտըչ կէչիտլերի տիւշմէն էլինտէ օլտուղունա չիւպհէ եօք տուր. Ռէուֆ բաշա հազրէթլերի Պաղան գօմանտանը իտիլէր, պենտէնիզին տահա Տէտէ ադաճընա միւսուլումտան մուգատտէմ, ըֆագաթը ալիլերինտէ օթուզ տէօրթ թապուր ասքէր վար իտի, վէ պու օթուզ տէօրթ թապուր Պաղանընն մուհաֆազասը իչիւն Տէրսաատէթտէն սէվգ վէ իրսալ օլունմուշ իտի։ Միւշարիլէյհ պու օթուզ տէօրթ թապուրու օլ վագթըն հիւքմիւնճէ սուլի իսթիմալ իտէրէք, տիւշմէնի Խային վէ Գարարչ կէչիտլերինատէն կէչիրմիշ, վէ Խային վէ Գարտըչ պօղազլարընտա ասքէրիմիզ մաղլուպ վէ մէճնիհէզիմ օլմուշ, օ տա օլ վագթը վուգուաթ ժուրնալլարը իլէ սապիթ օլտուղու կիպի, օ զէմանտա Տէրսաատէթտէ հարէքէթը ասքէրիյէ հիւքմ վէ նէզարէթ իտէն մէճլիսի ասքէրինին տէ մալիւմաթլարը իլէ միւսթէտիլ տիր. հաթթա պու օթուզ տէօրթ թապուրու սուլի իսթիմալ իթտիյինատէն տօլայը միշարիլէյհի պիր տահա զօմանտալի ասքէրիտէ իսթիխտամ իթմէմէք իւզրէ մէճլիսի ասքէրի հիւքմ պիլէ իթմիշ. չիմտի Խային վէ Գարտըչ կէչիտլերինին տիւշմէն էլինտէ օլուպ օրմասընը պենտէնիզէ սիւալ իտէէյինիզէ, օ վագթըն վուգուաթ ժուրնալլարընա պագընը, վէ մէճլիսի ասքէրիյէ միւրաճաաթ պույուրուլուզ տա, անտէն սօնրա պենտէնիզէ պունու սիւալ պույուրուլուզ։

ՌէՆ-ԷՆ. — Պաշ գօմանտան սըֆիթը իլէ պուլունտուղունուզ ճիհէթլէ, սիզտէն օրատա իքէն օլան մալիւմաթ վէ միւթալասաթընըզը խսթիֆսար խահիյօրուզ։

(Տէվամ)

Սօն բոսթա հավատամը.

Վիէննա, 24 աղօսթոս։

(Հէրսէք ճիհէթի գօմանտանը) ժէնէրալ Իօհանօվիչին Զէրնիկ օրտուկհահընտան 23 թարիխի թէլէկրաֆընա նազարէն, մահը հալը 21 ինտէ վուգու պուլան (Սթօլայ) մուհարպէսի. Հէրսէք ասքէրընը պաշլուճա ֆիրգասընը գաթի պիր մաղլուպիյէթէ տիւշար իթմիշ տիր։ Պու ասըլար, գուվվէթլի մէվգիէրատ վէ գալէրէ պէնդը էգնիյէրատ, բէք չէճասաթլա մուհարէպէ իթմիշլէր տիր։ Ասը սէրքէրատէրինին էքսէրիսի. միհրիթիրիգ օլան գուլէրին խարապաթը ալթընտա էճճելերինի պուլմուշտըրար։ Ասըլարընը պագընը տարմատաղընն օլմուշ վէ պունլարատան պիր պէօյուք միֆրէզէ Պիլէք թարաֆընտաքի տաղտարա ֆիրար իթմիշ տիր։ Սթօլայ չէհրի ահալիսի էնայի մուհարեպէտէ Աւսթրիա ատքէրինէ գարշը խասիմանէ պիր մէզէք իթթիխաղ իթմիշ օլտուղունատան, Աւսթրիալըլար, խուսուսիյլէ էրզագտան իպարէթ օլարագ, Սթօլայ չէհրինատէն պիր հարպ ծաղմինաթը թալէպ իթմիշլեր տիր։

—Լոնտրա, 26 աղօսթոս

Տէրսաատէթտէն Սթանտարտա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Լաղլար Պաթումէն Բուսիատա թէսլիմինէ բաղը օլույօրլար, ֆագաթ չու չարթլար իլէ քի, Պաթում չէհրի Զարա պիր վէրկի վէրէճէք վէ Բուսլար տա իտարէի հիւքիւմէթէ միւտահալէյէ իթմէեճէքլէր, վէ չիմտիքի իտարէ մէմուրինի, մէմուրիեէթլերինտէ իպգա օլունուպ, զաբթա հէեէթի եէրլիտէն իպարէթ օլաճագտըր։

Մօրնինկ Բոսթա Ս. Բէթէրսպուրկատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կ՝օրէ Տէրսաատէթ ճիվարընտան հարէքէթ իտէն Բուս խասատա ասատիրինին եէրինէ կէչմէք իզրէ, Բուսիատան եէնի ասքէրլէր եօլա չըգայօր իմիշ (՝.՝.՝.՝.)

Պէրլինտէն մէզքիւր զաղէթայա պա թէլէկրաֆ վէրիլէն մալիւմաթա նազարէն, «Թիւրքիատա ըսլահաթ իտխալը իչիւն ինկիլիզ հիւքիւմէթի վէ Պապը Ալի պէյնինտէ ճէրէեան իթմէքտէ պուլունան միւզաքէրաթ, պատիի խօշնուտի օլաճագ պիր նէթիճէեի միւնտիճ օլմուշ տուր։»

— Թիֆֆիսատէն խապէր վէրիլտիեինէ կէօրէ, ումումի պիր իսեան գօրգուսունա մէպնի, Բուս հիւքիւմէթի, պիթիւն Գավգասիա մէմալիքինտէ թէտապիրի իհթիեաթիեէ իթթիխաղ իթմիշ տիր։

—Լոնտա, 24 աղօսթոս

Վիէննատան Տէյլի Թէլէկրաֆա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, գօնթ Անտրասի, Աւբսթրիա վէ տէվվէթի Ալիյէ մուգավէէսիսէ տայիր եէնի պիր սուրէթ գալէմէ ալրպ, Գարաթէօտորի բաշաեա վէրմիշ տիր։

Քէզա Վիէննատան Սթանտարտա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Արնաութլար, Սըրպիայա իլ-

---

ՇԱՐԴ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԹԷՔԻԱՐ ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

Աղօսթոս 23. — Օսմանլըլար Շիպգանըն էթրաֆընը չէվիրմէք իմթիեազը.

(339 Նոմարոյտան տեվամ)

անընընտան վէ իքի թէրաֆտան Շիպգանըն հէր թէրաֆընը սարմայա պաշլատը։ Դօլուն պիրի գարալը բաթէքալարատան վէ օրմանլար իչինտէն եիւրիյիւպ, Ռուսլարըն ուաղընը վուրմայա թային օլունտու. պունլար էօթէտէն Պէրաէտտ՝ն կէլէն ասքէր իլէ պիրլէշէճէքլէր իտի քի կապրովա եօլունու քէսսինլեր վէ Ռուսլարա կէլէն իմտատը մէն իթսինլեր։

Սաաթ ալաթուրգա պիր սուլարընտա իլք մուհարէպէ Ռուսլարըն սօլունտա պաշլատը։ Պունտա օլան Ռուս ասքէրինին էն զիատ տէսի, Պուլկար թագըմը իտի քի, չէտիտ պիր թիւֆէնք աթէշի իլէ Օսմանլըյը գարշըլատըլար։

Ալթը տէֆա Օսմանլըլար պու գօլա հիւճիւմ իտիպ, ալթը տէֆա Պուլկարո-Ռուսլարատան միւտաֆաա օլունտու։ Պուլկար ասքէրինին պիր նըսֆը, զաթէն Լոկի Զաղարա մուհարէպէլէրինտէ թէլէֆ օլմուշ իտի։ Ագշամ օլուպ պունլարընը պէօլիւքլերինի թէպտիլ իթմէք լազըմ կէլտիքտէ, պագտըլար կէօրտիւլլը քի, իւչտէ պիրի անճագ էլինտէ սիլահ թօսթապիլէճէք պիր հալտէ իտիլեր։ Նու հալտէ Պուլկարլարընը տա ասքէրլիքտէ տէ վէթանլարը ուղրունա աղ գան տէօքմէտիքլերի թէվարիսէ գայտ օլմուշ տուր։

Օսմանլը Շիպգանընն անընընտան, ատօրթ տէֆա Զէլիք թապիա իւզերինէ հիւճիւմ իտիպ, տէօրթ տէֆա տա պու մահալտէ չօգ ատամ զայպ իթտիլեր. չինքի հէմ եանտան վուրուլուրլար ըսը հէմ տէ արգատան, անճագ աճէլէ պիր գաչ մէթրէրիս գաղբյրպ արգասընա սրզընապիլտիլեր։ Զէլիք թօբլարընը իւչինիւ Օսմանլըլար գունտագլարընտան ֆիրլաթտըլար, օ պիրլերինին տէ խարթուճլարը գալմատըզընտան Օսմանլը աթէշինէ ճէվապ վերէմէտիլեր, վէ Օսմանլը ասքէրի եադընը կէլմէտիքճէ թօք աթէշէմէզլեր իտի։

Լաքին Օսմանլընն իքի եանտան օլան հիւճիւմէրինին չիտտէթինէ նազարէն գրպլեատէն վէ անընընտան օլան պու հիւճիւմ հիչ պիր չէյ տէյիլ իտի։ Օսմանլընն եանլարտա էն զիատ կէօրմէնէ քէստիրտիյի մահալ, Պէտէքգօ թէրէսի իտի քի պուրատա աշըրը տայանտըլար տուրտուլար։

Եէր աղարտըգտան պիր աղ սընրա գայիմագամ Շվապ պագտը քի, Օսմանլըլար տէօրթ գօլտան պիր տահա հիւճիւմ իլէ իւզերինէ կէլմէքտէ իտիլեր, տէր ագաս եարտըմ իսթէտի վէ պիր պուչուգ պէօլիւք անճագ կէօնտէրիլէպիլտի։

Պիր սաաթ սօնրա Օսմանլը զայէթ չիտտէթու պիր հիւճիւմ տահա կէօսթէրտի, Շվապ սօն ֆիրինէ գատար պու հիւճիւմէ դարշը գուլլանտըզընտան իքինճի տէֆա թէքրար եարտըմ իսթէտի վէ պաշ գօմանտան Լիբինսքի իքի պէօլիւք տահա կէօնտէրէպիլտի։

Պիր պուչուգ սաաթ սօնրա Օսմանլը զանլարյա տա թաղէ ասքէր եարտըմա կէլտիյինատէն պիր չիտտէթլի հիւճիւմ տահա օնլարըն թէրաֆընտան վագի օլտու, վէ Ռուսլարըն թէլէֆի պաշլատը զիատէլնմէյէ։

Պէօյլէ պիր գաչ տէֆա եարտըմ իսթէնիպ, պիր գաչ տէֆա տա միւմքին օլան գատարը կէօնտէրիլտի իսէ տէ, Օսմանլը տէմիր չէնպէր իլէ Ռուսլարը կիթտիքճէ սրգրչտըբրպ Օսմանլը իլէ Ռուսլարըն արասընտա օլան մէյտանլար կիթտիքճէ տարալմագտա իտի։ Միւվէրրիհլէր տէրլէր իտի, Օսմանլընն եալընընզ բէրաքէնտէ գուրչունլարը Ռուսլարա թէսատիւֆ իտէրէք պու գատար թէլէֆէ ուղրատըլար, էյէր ասրլ անընլարընտան աթընան եաղմուր կիպի գուրչունլարատան մուհաֆազա օլունամայյընտրլար, պիր նէֆէրի պիրէ սաղ չըգամազ բըսը։

Պու տրալրգ Օսմանլը պիր մանովրա չէվիրիպ, եանլարը պըրագտը, վէ նակէհան ճատատէյէ չընգրպ, Պէտէքգօ իւզերինէ արգատան սալտըրմագ իսթէտի, էյէր Օսմանլը պունա մուվաֆֆագ մանլրյա տա թաղէ ասքէր եարտըմա կէլտիյինատէն պիր չիտտէթլի հիւճիւմ տահա օնլարըն թէրաֆընտան վագի օլտու, վէ Ռուսլարըն թէլէֆի պաշլատը զիատէլնմէյէ։

Պէօյլէ պիր գաչ տէֆա եարտըմ իսթէնիպ, պիր գաչ տէֆա տա միւմքին օլան գատարը կէօնտէրիլտի իսէ տէ, Օսմանլը տէմիր չէնպէր իլէ Ռուսլարը կիթտիքճէ սրգրչտըբրպ Օսմանլը իլէ Ռուսլարըն արասընտա օլան մէյտանլար կիթտիքճէ տարալմագտա իտի։ Միւվէրրիհլէր տէրլէր իտի, Օսմանլընն եալընընզ բէրաքէնտէ գուրչունլարը Ռուսլարա թէսատիւֆ իտէրէք պու գատար թէլէֆէ ուղրատըլար, էյէր ասրլ անընլարընտան աթընան եաղմուր կիպի գուրչունլարատան մուհաֆազա օլունամայյընտրլար, պիր նէֆէրի պիրէ սաղ չըգամազ բըսը։

Պու ճիւմլէ իլէ Ռուսլարա կէլէն իմտատ տա պիրբեր պիրբեր մահվ օլուրուտու, վէ Օսմանլը աթէշինին չիտտէթինատէն այագտա ատամ գալմամըշ կիպի իտի. սաաթ ալաֆրանգա օնտա Շվապ թէքրար եարտըմ իսթէտի, էն սօն գալան պէօլիւկիւ տէ Շվապա եարտըմա կէօնտէրիպ, արթըգ իմտատ պէքլէմէյիպ սօն նէֆէրինի թէլէֆ իտինճէյտէք տայանըպ տուրմասընը թէնպիհ իթտիլեր։

(Տէվամ)

հաղ. օլուման թօրրագլարրնը, Սբրպլաբա գարշը մուհաֆազա լթմէք իչուն թէսարիքեաթը ասքերիյե իճրա իթմէքտէ տիրլեր։ Սբրպլար տախի, Վրանիա գօրպինտէ ասքէր թօրլամագտա օլտուգլարընտան, Արնաութլար վէ Սբրպ իմարէթի պէյնինտէ պիր մուհարեպէ զուհուրի միւհթէմիլ կէօրիւնիյօր։

—Թայմզտա կէօրիւլէն Վիէննա 23 աղօսթոս թարիխի պիր թէլէկրաֆ, Բօտկօրիչտա մուխասէմաթա պաշլանըլտըգը ըէսմի խապէրլէրլէ թաստիգ օլունմուշ օլտուգունու պէեան իտէեր։ Գալատաղլար, գօնկրէնին քէնտիլերինէ վերմիշ օլտուղու իչպու Բօտկօրիչա չէհրինի վէ հավալիսինի, հէնի հաճէթտէ սիյահ գուվվէթլիյէ տախի զապթ իթմէէ գարար վերմիշ օլտուգլարընտան, Բօտկօրիչայը թօրա թութմուշ տուրար։

—Զէթինեէտէն Վիէննա զաղէթալարընը պազբարնա եաղըլտըգը վէհհէ, Աւսթրիանըն Գալատաղբօլիթիգամէմուրու գաիմմագամ թէէմմէլ Զէթինեէտ բըրենն նէքիթա վէ հիւքիւմէթ մէմուրինի վէ էհայի թարաֆընտան բէք զիատէ տօսթանէ սուրէթտէ գապուլ օլունմուշ։ Անճագ, Հէրսէք իսեանընտա Օսմանլըլարա գարշը մուհարեպէ իթմիշ օլան պազը Հէրսէքլի սերքէյատէր, Աւսթրիանըն մէմուրունա պրուսէթ կէօսթէրմիշէր, Լէ հաթթա իչէրինտէն Լազար նամ սերքերտէ մէմուրու միմայիլէհ տէմիշ քի, Հերսէքլիլեր Օսմանը թէպաեէթինտէն գուրթուլուպտա, իսթեր Աւսթրիանըն օլսուն, իսթեր սայրը տէվլէթին թէպաեէթի թահթընա կիրմէք իչուն գան տէօքմէմիշլէր տիր։

—Բուսիա զապթիյէ նազիրը ժէնէրալ Մէզէնցօֆուն գաթիլի հէնուզ պուլունմամըշ օլտուգունտան, Կօլօս նամ Բուս զազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, իսմինի պէրլի էթմէէն պէօյուք պիր սաէմմէրդում գաթիլի պուլանա միւքեաֆաթէն իթա օլունմագ իւզրէ, հիւքիւմէթ սանը ղընա էլան պին գարպօն վերմիշ տիր։

—Վիէննա, 24 աղօսթոս

Ահալեի թէսքին իթմէք վէ Լազլար իլէ Բուսլար պէյնինտէ պիր գավկա վուգուրինին էօնիւնի ալմագ իչուն, Յերսաատէթտէն Պաթումա պիր պէյուք Օսմանլը մէմուրու կէօնտէրիլմիշ տիր։

— Վիէննատան 24 աղօսթոս Թարիխի պիր թէլէկրաֆտա օգունտուղունա կէօրէ, գոնթ Անտրասի Բուսիա իչուն իթիրազա մահէլ պրագմամագ իւզրէ, Պէրլին ահտնամէսիի հարֆը հարֆընա իճրա իտէճէք իմիշ։ Օսմանլը պայրաղը Պօսնա վէ Հէրսէքտէ Աւսթրիա պանտէրասընը եանընտա թէմվիւճ իթմէկեճէք իմիշ, ֆագաթ Օսմանլը պայրաղընը, ճամիլէր իւզերինէ չէքիլմէսինէ գօնթ Անտրասի մուվաֆագաթ իտեճէք իմիշ։

—Տէրսաատէթ, 21 աղօսթոս Բուսլար, գարըզգարդ զուհուրի մէլհուզ պուլունան Մակէդոնիա էեալէթինի (Օլեանիք վիլայէթի) թահթը իսթիրյէ ալմագ նիեէթինտէ իմիշլեր։

Մր. Լէյարտ, տէրհալ պիր Օսմանլը ժանտարմա հէյեէթինին թէչիքինի Պասը Ալիտէն թալէպ իթմիշ տիր։

—Ժէնէրալ Լազարէֆ, 60 թապուր բիատէ վէ 18 պէօիւք սիւարի վէ 40 ատէտ թօք իլէ Արթվին թարաֆընտան Պաթում իւզերինէ տօպրու եիրիմէք իչուն էմր ալտըգը, վէ Գարսատան տախի Զիւրիւք Սուեա 20 ատէտ քէպիր թօք կէօնտէրիլտի։ Թիֆլիստէն Գօրէսբօնտանս Բօյիթիգէ եազըլըյօր իսէ տէ, սոն խապէրլէրէ նազարէն, Բուսլար, Պաթումա կիրմէք իչուն, պէօյուք պիր մուխարիպէթէ թէսատիւֆ իթմէյէճէքլէր տիր։

— Մ. Տէլիեանի Աթինատա ապիմ մէսերլէթլէ գապուլ օլունուշ, պու միւնասիպէթլէ իրատ իթմէյի պիր նուսխատա տէմիշ քի, Եունան գավմընին հագգը մաթլուպամը, Իվրօբա տէվլէթլէրի թարաֆընտան մուհագգակ սուրէթտէ օլարագ թանբիրլը ապը, վէ Եունան գավմը իչուն էյի պիր միւսթագպէլ աչրյաճաղընը քէնտիսի մէմուլ իթմէքտէ տիր։ Մ. Տէլիեանի պու սէօզլերի իլէ, եալինըզ գօնկրէնին դարարընը իմա իթմէք իսթէմիշ օլմայրգ, գօնկրէ գարանտիզատան սոնրա Էվրօբա գավլէթլերի նէզտինէ իճրա իթմէյի սէյահաթ էանասընտա ալտըգը թէչվիգաթը տախի անլամագ իսթէմիշ տիր։ Պունուն իլէ պերաբեր, Մ. Տէլիեանինին չու սէյահաթը էանասընտա, հիչ պիր տէվլէթ, Եունանիստան հագգընա դաթի պիր թէահհիւտ իթթիխաղ իթմէմիշ վէ պիր վատ վերմէյիգ, հէբսինտէն զիյատէ Մ. Տէլիեանիյի թէչվիգ իթմիշ օլան Մ. Վատինկթոն վէ գօնթ Գօրթի, Պէրլին ահտնամէսինին Եունանիստանա միւթէալլիգ օլան ահքեամընին իճրասը իչուն, Պաբը Ալի իւզերինէ քէնտի հիւքիւմէթլերի նուֆուզլերինի իճրա իտիւպ, մանէն չալըշճաղլարընը պէյան իթմիշ տիրլեր։

—Դարս 28 աղօսթոս.

Պաթում գալէսինին հէյամ ու թախրիպինէ պաշլանտը (՝)։ Նէհրին Լազլար թարաֆընտան իհրագ օլունմասընտան գօրգուլու. եօր։

—Էտիրնէ 29 աղօսթոս.

Բօտօր գբյամբ հագգընտա Բուսլար պիր մուխիրէ գալէմէ ալմագտա սբրլար։ Մէզքիր մուխիրէ, մահէլի մէգրիբտէքի գբյամբն մէսուլիեէթինի տէվլէթի Օսմանիեէեէ համի իտեօր։

— Լօնտրատա տէվլրան իտէն պիր շայիաա կէօրէ, Աւսթրիալլար Պօսնա վէ Հէրսէքտէ գալաբգճա, Բուսլար տա էտիրնէտէ գալաճագլար իմիշ։

—Ինկիլթէրրա Դրարիչասը քէնտի թէպաասընտան հիչ հէտիեէ գապուլ իթմէզ իսէտ, պու տէֆա, միւսթէհնա օլարագ, Դրպրբս թէպաայի ճէտիտէսինին պիր հէտիեէսինի գապուլ իթմիշ տիր։ Պիր Գբպրբսը, Դրարիչա Վիգթօրիա հազրէթլէրինէ, 300 սէնէիք Գբպրբս շարաբը հէտիեէ իթմիշ տիր։

— Պօսնա վէ Հէրսէքտէքի Աւսթրիա ասքէրինին մբգտարը անգարիպ 165 պինէ իպլաղ օլունճագ վէ 400 ատէտ թօրու պուլունճագ տբը։

—Աւսթրիալլար Պօսնա սաբայտա 24 ատէտ թօրատան մաատա, պիր միլիոն գարթուշ վէ իւնիֆօրմա վէճկէօմէք վէ մէլպու սաթը սայիրէ տօլու պիր անպար զապթ իթմիշլեր տիր։

—Աւսթրիալլարըն Պօսնայա կէօնտէրէճէք օլտուգլարը ասաքիրի ճէտիտէտէն պիր ֆբրգասը Պօսնահա կիրմիշ տիր, վէ տիկէր պիր ֆբրգա տա կիրմէք իւզրէ պուլունույօր։

—Ժէնէրալ Ֆիլիբօվիչ Պօսնա սարայտա 6 օրթհօտօքս վէ 5 Միւսլիման վէ 4 Եահուտի վէ 3 Գաթօլիքտէն միւրէքքէպ պիր պէլէտիյէ մէճլիսի թէչքիլ իթմիշ, վէ Մուսթաֆա պէյ չէհիր էմինի թային օլունմուշ տուր։

Էրզրումտան Եազըլըրընա կէօրէ, օրատա միւթէչէքքիլ օլան տայրէի պէլէտիյէ, մէքիւլաթ ֆիյաթը բէք ֆահիշ օյմաղա, պիրեր մբգտար միւնասիպ ֆիյաթ նարխ վերմիշ վէ խիլաֆը էմր նարխատան զիատէյէ էրզրադ վէ էշեա սաթանլարտան 27 գարպօն հէզայի նազտի ախզ օլունմագտա պուլունմուշ տուր։ Բուսիատան օրայա բէք չօղ թիւճճար կէլէրէք, ազ վագբթտա բէք զիատէ սէրվ թէ մայիք օլտուգտան սոնրա եինէ վաթանլարընա ավտէթ իտէյօրլար իմիշ։

—Բուսիա օրտուսու պուրատա պուլունան 20 պին պարկէրինի ֆիւրուխթ իտէճէյինի մուգատէմա իլան իթմիշ իտի, պունլար պիր գաչ կիւնտէն պէրի պիլ միշայէտէ սաթըլմաղա պաշլանմիշ տբր։ Զօղու տինճ վէ գուվվէթլի օլտուղու հալտէ, իւչէր գայիմէտէն օն պէշէր գայմէյէ գատար ֆիւրուխթ օլունույօր։

—Զարաբի ֆբրգասընը Պօսնատա ասբլար եէտինէ էսիր տիւշտիյինէ տայիր պիր շայիա տէվէրան իթմէքտէ օլտուղունու Հավաս գումբանեասը պունատան ագտէմ իսապէր վերմիշ իտի. Ժէնէրալը միշարիլէյհ թարաֆընտան ցօպոյ օրտուկահրնտան աղօսթոս 30 թարիխի վիէնատա կէօնտէրիլէն պիր բարբարթօա նազարէն. յասբլար պէրապէրլէրինճէ պէշ գբնա թօք պուլունտուղու հալտէ, ցօպոյ մէվգբինտէ ժէնէրալ Զաբարինին ֆբրգասը իւզերինէ թէարրուզ իթմէյլեր վէ Զաբարի ֆբրգասը քէնտի մէվգիլերինի մուհաֆազա իթտիքտէն մատատա, ասբարընը թօրլարընտան պիրիսինի տախի գունտաղընտան ֆբրլաթմազա մուվաֆֆագ օլմուշ տուր։

—Վիէննատան աղօսթոս 13 թարիխի պիր թէլէկրաֆտա նազարէն, վաթիգան նոնսու Մոնսենեոր ժաղօպինի, Պօսնատա վէ Հէրսէքտէ Դաթօլիք քրիսասընընն թէչքիլ ու թանզիմիէ մէմուր իտիլմէք իւզրէ Բօմահա ճէլպ օլունմուշ տուր։

ՍԱՐՕԱՖԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսկ. ում. տիւն աղչ. գաբ.			14-35
Գու սապահ 22 Օյսուա. աչ.			15- 5
Իսթիգ. 63 (Մութօն)		% 6 ֆ.	86
»	65 »	6% ֆ.	91
»	69 (Բինար)	6	84
»	72 (Պօնտիւ Թրէզօր)	Լ.	26
»	73	6% ֆ.	77
Բուսմէլի չըմէնտրֆէր 3			57-50
Ագճէ ֆայզի		0\0	12-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	5-22
Ստամպոլ պանկասը	6 30
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-10
Թրամվայ	1-50

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ լիրասը 100 զչ. տան	Ղչ.	Փր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարզը	106-	20
Մէթալիք »	120-	20
Պագբը »	178	
Գայմէ »	298-	20
Ինկիլիզ լիրասը	108-	36
Ֆրանսըզ ալթունու	87-	
Բօլ	89-	8
Գրիմից ալթունու	51-	

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍԽՈՒԱՆՆ

Ազգային Ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ օգոստոս 25 ի Ղատաթիա։

Ատեանը պիտի բացուի հիշդ ժամը 6ին և դոցուի 10ին։

Հրաւիրեալ են երեսփոխան էֆէնտիները՝ իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

ՆԵՐՍԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

21 օգոստ. 78 Կ. ՊՕԼՍՈՅ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Տեղեկագիր Համարակալութեան դիւանի՝ Պատրիարքարանի պաշտօնական ամսականի խնդրոյն վրայ.
2. Տեղեկագիր Դաստիարակութեան դիւանի՝ դպրոցական նոր տրոյ հաստատութեան համար։

Հ. Ս. ԱԼՊԱՃԱՃԵԱՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Պիլէճիկ քաղաքի բնակիչներէն Անատոլ օղլու Սարգիս անուն 35 տարեկան ազգային մը, քանի մը տարիէ ի վեր իւր թշուառ ծերունի մայրը երեսի վրայ ձգելով մեկներ է հայրենիքէն և մինչև յարդ մեկ մ՚ալ երեւան չէ եկեր։

Ուստի բոլոր խնդրանաց յիշեալ ծերունի կնոջ մեք ևս կը խնդրեմք որ ո՛վ որ յիշեալին վրայօք տեղեկութիւն ունի, բարեհաճի մարդասիրաբար հաղորդել Պատրիարքարանիս։

19 օգոստ. Պատրիարքական Փոխ.
1878 ՍՐԻՍՏԱԿԷՍ ԳԱՀԱՆԱՑ
Գատր. Հայոց ԳԱԼՖԱՆԵԱՆ
Կ. Պոլիս

ՕՐՄԱՆ ԻՑԱՐԼԻՍԻՆՏԷՆ

Փրբաղօն վիլայէթի տախիլնտէ Թիրէ եօլու գաղասընտա քեաղին օլուգ, Թիւճճարատան Ալի էֆէնտինին էօհտէի իլթիզամընտա իքէն, պա իրատէյի սէնիյէ իմթիյազը ֆէսխ օլունան Լէհնաս վէ Գարաէրիք վէ Կիրլիք վէ Ազալբգ նամ տէօրթ գբթա, վէ ինէ գաղայը մէզգիւրտէ վագը օյուգ, մուգատատմա ճանիպի միրիսէն իմալ վէ իրատէ ալունարագ մաախարէն թէրք վէ թաթիլ օլունմուշ օլան Ադ քէօյ վէ Սատէ քէօյէ վէ էսկի կիրլիք վէ Գարբլար վէ Գբզբլ գայա նամ պէշ գբթա քի ճէման ատօղուզ գբթա նիւհասմատէնէրի գբրգ պէշ սէնէ միւտտէթի իմթիյազիյէ իլէ իմալ իտիլմէք, վէ եալընըզ Ադ քէօյ մատէնի իչուն սէնէվի էլլի պէշ լիրայը Օսմանի պէտէլի մագթու վերիլմէք, վէ ուժուժունուն հասբլաթը վագբասընտան եիւզտէ պէշ բուսուժու նիսպիյէսի այնէն վէ եախօտ բահեի վագթա թէվֆիգէն, լիրայի Օսմանի եիւզբուշ հիսապիյէ պէտէլէն իթա գբլբնմագ վէ մէսատէնի մէզքիւրէնին իմալը գբմընտա թախսիս գբլբնան, վէ խարիթաի մէվգբիյէլէրինէ մուհարրէր պուլունան արաշինին պէշէր տէօնիմիւ իչուն սէնէվի պէշէր բարա բէսմի մուհարրէր իթա գբլբնմագ չարթը վէ չէրայիթի սայիրէ իլէ տէր էօհտէսինէ թալիպ զուհուր իլէտիյինտէն բուսուժու մէզքիւրէյէ զամմ իթմէք վէ միւտտէթի իմթիյազիյէսինի թէնգրս էյլէմէք իսթէյէնլերին թարիխի իլանտան իթիպարէն, իքի մահ նիհայէթինէ գատար Յերսաատէթտէ մամատէն օրման խտարէսինէ վէ մահալինտէ Թբրապզն վիլայէթի ճէլիլէսինէ միւրաճաաթ վէ եախօտ թահրիրէն պէյանը քէյֆիյէթ իթմէլերի լազմ կէլէճէյի, վէ միւտտէթի մէրգուժէտէն սօնրա մէտատէնի մէզքիւրէ հագգընտա վուգու պուլաճագ իթիրազաթը վագբանըն գաթիյէն մագպուլ վէ մէսմու օլամայաճաղը իլան օլունուր։

7 Աղօսթոս 94։

ԵԷՆԻՃԷ ԹԻԹԻՆԻ ԻՄԱԼԸ ԻՉԻՆ ՕՐԻԱՆ իսմիյլէ պունտան ագտէմ Պէյօղլունտա Գալաթա Սարայ զապթիեէսի գարշըսընտա քիչատ իթմիշ օլտուղում ֆապրիգանընն մայիսի բուսի 15ատէն պէրու Գալաթատա Ֆէրմէլէճիլէր սօղաղընտա էսքի եազ Գարանտա 26 նիսմէրօեա նազլ իտիլմիշ օլտուղու անալիէ իլան օլունուր։

Միւշթէրիլէրիմին քէսրէթի վէ ֆապրիգամտան չըգան թիւթիւնին քիւլլիէթլի մըգտարտա ֆիւրուխթու սէպէպիյլէ Պէյօղլունտաքի ֆապրիգամընն քիֆայէթի իտէմմէէճէյի անլաշըլմաղա, Գալաթաեա նազլ իթմէկէ մէճբուր օլունտու, վէ օրատա, իմալաթըմընն զաեէթլէ իքմալինէ միւսաիտ օլապիլէճէք պիր սուրէթտէ պէօյուք պիր եէր քիրալատմ։ Կէրէք թիւթիւնիւն չէչիտի վէ կէրէք սուրէթի իմալը ճիհէթլէ ֆապրիգամընն մամուլաթընա ազիմ տրգաթ օլունճաղընտան, քէսրէթ իւզրէ պուլունան միւշթէրիլէրիմին պանա օլան էմնիեէթլէրինէ տէվամ իտէճէքլէրի մէմուլու գալմամ տիր։

Ֆապրիգամ ալէա եէնիճէ թիւթիւն իմալընա միւնասբր օյմաղա, կէրէք վիլայաթ վէ կէրէք էճնէպի մէմալիք իչիւն պանա իտիլէճէք հէր նէվ սիքարշլար լայբգը վէճէլէ իմալ օլունճաագ տբր։

Ֆապրիգամտան չըգան թիւթիւնլէր, թիւթիւն սաթըլան հէր մահէլտէ, վէ պա խուսուս, Պէյօղլունտա Համալ պաչը սօգաղընտա 6 նուսմէրօտա վէ Սթամպօլտա Քէօրրիւ պաչընտա վէ Սուլթան Համամտա վէ Ադ Սարայտա եաղճըլար սօգաղընտա վէ Պէյիքթաչտա վէ Իսկիւտարտա վէ Գատը քէօյտէ վագի ֆապրիգամ տէրօզիթօլարընտա ֆիւրուխթ օլունմագտա տբր։ Օրէն ֆապրիգատբ

15

ՏՕԳԹԷՕՐ ՁԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթօրը միւսիլիյէ Բարիզ վէ Պէլճիգա թըպպիյէ մէքթէպլէրինտէ կէրէք տօքթօրլուգ տիրօմասընը ալդ վիթիքտէն սօնրա, կէրէք միւտտէթի թահսիլիյէսինտէ (սիֆիլիզ) եանի ֆըռէնկի վէ պէլ սօղոզլուղու վէ ուժուժի ալաթը թէնասիլիյէյէ տայիր (ծնդակոն գործարաններու վերաբերեալ) խասթէլէրէ մախսուսա սայիթմիշ վէ էմէք վերմիշ օլտուղունտան, պու նէվի խասթէլիքլէրէ տիւչար օլանլարընն թէտավիսի իչիւն հէր կիւն սաաթ 4ատէն 10ա գատար Պաղչէ գարուսունտա Համիտիյէ թիւբէսի սըրասընտա 32 նուսմէրօյու Սինապեան Վիչէն աղանրն Իքի գարուլու թապիր օլունան էճզախանէսինտէ, վէ հէր բազար կիւնլէր Պէյօղլունտա Թարլապաշը ճատտէսինտէ 117 նուսմէրօյու քէնտի խանէսինտէ խասթէլէր գապուլիտէր։ 15—14

ՏՕԳԹԷՕՐ ԿՈՒՃԻԿԵԱՆ

Տօքթէօր Միհրան էֆէնտի Կուճիկեան, նասբլ քի պունտան իքի այ ագտէմ իլան իթմիշ իտի, մուսմալէյհ Տօքթէօր պուրատա մէքթէպը Թոսափհանէի չանանէտ Ֆէնոս թէատպէթի թահսիլ իտիւպ, Բարիզէ կիտէրէք, օրատա տախի իւչ սէնէ միւտտէթի զարֆընտա էմրազը տախիկիսէ վէ պա խուսուս էմրազը ասպի (սընբր) իւզերինէ մալիմաթը իքմալ իտէրէք, վէ օրատա մէքթէպի թըպպիյէսինտէն պիր չէօհրէթ գազանարագ, պու տէֆա թէքրար Տէրսաատէթտէ պուլունտուղունտան, հէր բէնչէմպէհ կիւնլէրի սաաթ 6 տան 8 է գատար Պէշիկթաչտա վարբր իսկէլէսի սօգաղը գարշըսընտա նօ 90 էճզախանէսինտէ վէ հէր սալը կիւնլէրի տէ այնի սաաթտա Իսկիւտարտա Սէլամսըզտա էրմէնի քիլիսէսինին արգա սօգաղընտա Ադնաւուր օղլու խանէսինտէ Ֆուգարալը մէճճանէն գապուլ իտէր, վէ սայիր վագբթտա իսթէյէնլէրին կէրէք այնի մահալլէրտէն վէ կէրէք Պէշիկթաչտա եէնի մահալլէտէ Բօսթա ճատտէսի սօգաղը նօ 48 Տօքթէօրուն խանէսինտէ սիվալ իթմէլերի իլան օլունուր։ 12-5

ԻԼՄԻ ԻԼԱՀԻ

ՄՈՒԹԱՒԻՐ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բրօթէսթանլարա գարշը Սթամպօլտա 1878 Օգոստոստա նէշր օլունմուշ տուր։

Գայսերի առաջնորդու ֆազիլէթլու Լիմմանուէլեան Պօղոս վարդապետին թէչլիֆի։

Սաթըլըր հէր քիթապճը տիւքքեանլարընտա։

ՏՕԳԹԷՕՐ ԳԱԲՌԱՄԱՃԵԱՆ

Տօքթէօր Տիրան էֆէնտի Գաբամաճեան, Եէնիգարուտա Քիլիսէ ճամատէսինտէ Ալ պօյանը սօգաղընտա վաղը նօ 40 խանէտէ, ճուսաա կիւնլէրի սաաթ 3 տէն 8 է գատար խայրաթ պագմատա օլուգ, վէ բազար իրթէսի վէ չարշէնպիհ կիւնլէրի սաաթ 7 տէն 10ա գատար Գօսգատա վաղը Քիւչիւքեան էճզահանէսինտէ պուլունմագտա տբր։

Տօքթէօրու մուսմայիլէյինին էհլիյէթ ու նէզաքէթի պէրքէմալ պուլունտուղունտան, քէնտույէ միւրաճաաթ իտէն զաթլարընն մէմնուն օլաճաղլարը մէմուրի գավիտէն տիր։ 15-3